

Na základě uvedeného hlasování byla tedy usnesena tato *resoluce*:

*Sjazd doporučuje, aby vo sporoch o rozvod, rozluku a neplatnosť manželstva, bola obnova pokračovania pripustená mimo prípad, kde manželstvo bolo právoplatne rozlúčené, alebo právoplatne uznané neplatným.*

*V prípadoch takýchto buď však obnova pokračovania pripustená, pokiaľ ide o otázku viny na rozluke.*

(Dr. Gerlich, Dr. Švehla.)

#### **Sekce IV. pro právo a řízení trestní.**

**Předseda:** univ. prof. Dr. August Miříčka; **I. náměstek:** vicepresident v. s. v Bratislavě Dr. Viktor Štumpf; **II. náměstek:** univ. prof. Dr. Jaroslav Kallab; **III. náměstek:** advokát Dr. Milan Ivanka; **IV. náměstek:** prezident adv. komory v Brně Dr. Jan Čapek; **jednatel:** stát. zástupce v Báňské Bystrici Dr. Rupert Pintera.

*O t á z k a 1. Doporučuje se změnit ustanovení platného práva o ochraně cti, jmenovitě proti útokům v tisku a jakým způsobem?*

*P r á c i p o d a l:* Doc. Dr. Vladimír Solnař.

Jednání zahajuje předseda Dr. Miříčka a udílí slovo hlavnímu referentovi doc. dr. Vladimíru Solnařovi. Rokováno v neděli dopoledne.

Referent dr. Solnař poukázav v úvodu, že k této otázce vedle jeho práce došly ještě obsáhlé připomínky dr. Hrabánka, syndika čs. novinářů, podotýká, že jeho referát bude založen na rozboru vlastní práce a připomínek redaktora Hrabánka. Zdůrazňuje, že jednání sjezdu spadá právě do doby, kdy provádění reformy jest v plném proudu a proto, poněvadž dosavadní úprava nevyhovuje, nutno se touto otázkou hlouběji zabývat.

Přistupuje k vytýčení rozdílů mezi svými názory a názory dr. Hrabánka, odpovídá na otázku, zdali se vůbec doporučuje změnit ustanovení platného práva o ochraně cti, jmenovitě proti útokům v tisku; jak referent, tak dr. Hrabánek jsou pro kladné odpovězení této otázky, neboť jedná se o otázku velmi aktuální, která je nedostatečně zákonodárstvím upravena, což se jeví zvláště ve vleklosti řízení, již jest označiti za podstatnou a typickou vadu řízení podle zákona č. 124/24, který pokusil se o reformu mnohých předpisů, sem spadajících. Okruh otázek, které tento zákon řeší, ohraničuje též zhruba rozsah našeho pojednání. Opozděným vyřízením se stává ochrana cti větším dílem illusorní. Dále se zabývá otázkou, kdo má trestně odpovídati za tiskový projev, při čemž zamítá řešení, aby se v tom směru učinil odkaz k obecným normám trestního práva. Plně souhlasí s Dr. Hrabánkem, že podmínky trestnosti jsou i po novele z r. 1924 příliš široké a odtud dochází k přepjetí

trestní represe. Vytyčuje zájem uraženého, jež se tu prudce střetne se zájmem obviněného; k tomu připojuje zájem tisku a žurnalistiky jako celku. Neopomíjí také probrati příslušná ustanovení osnovy z r. 1926.

Redaktor Hrabánek nesouhlasí s formulací deliktu na cti jakožto deliktu ohrožovacího podle osnovy z r. 1926; nestačí pouhé ohrožení cti. Podle názorů referentových není urážky podle § 2 zák. na ochranu cti. Rozdíl mezi delikty poruchovými a ohrožovacími vidí pak tam, kde předmět útoku je hmotný nebo smysly postihovatelný. Větší rozdíl mezi názory referentovými a red. Hrabánka vidí pak referent ve výpočtu důvodů vylučujících trestnost a důvodů upuštění od potrestání. Pokud se týče propadlých lhůt odkazuje na svůj písemný referát. Dr. Hrabánek navrhuje pokutu pro svévoli, tedy proti duchu osnovy, která žádá náhradu nákladů; referent se přikloňuje k mínění red. Hrabánka. Dr. Hrabánek se dále zmiňuje o řízení zjišťovacím, které do osnovy nebylo pojato, než jako výhodnější považuje návrh osnovy.

Referent zdůrazňuje urychlení trestního řízení, kteréhožto účelu možno dosáhnouti zejména preklusivními lhůtami k tvrzením a návrhům stran, omezením jednání o smír a vhodným obsazením soudu. Jest pro zrušení kmetských soudů a přenesení jejich kompetence na soudy podle obecných zásad příslušné. Předpisy práva hmotného jest nejlépe upravití podle vzoru osnovy zákona trestního z r. 1926. Referent neopomíjí také stručně probrati ustanovení osnovy zákona o tisku z r. 1930 a omezuje se při tom na kritiku dvou bodů, totiž podmínky trestnosti a ustanovení procesního. Referent navrhuje pak svou resoluci, které se stala předmětem debaty a s určitými modifikacemi byla přijata.

Po tomto zajímavém a důkladném referátě udílí předseda slovo dr. Hrabánkovi, který ve své řeči probírá jednotlivá sporná ustanovení a zdůrazňuje, že veřejnému zájmu mají ustoupiti zájmy soukromé a rodinné a že důkaz pravdy se připouští jen, je-li podepřen zájmem veřejným nebo oprávněným zájmem soukromým. Zájem soukromý pak definuje: vše, co se nepříčí dobrým mravům. Žádá reformu z důvodu unifikace a modernisace v rámci celého práva tiskového, tedy současně práva materialního a formálního. Na konec dotýká se ještě řízení zjišťovacího a zdůrazňuje, že by mohlo odpomoci na zjištění a konstatování pravdy. Hned na to dochází ke krátké polemice v. r. Dr. Drbohlava s referentem a Dr. Hrabánkem o tom, koho jest stíhati.

Dr. Drbohlav není jako red. Hrabánek pro obecné stíhání, nýbrž pro stíhání jedné osoby, která jest nejvíce odpovědná, ne-li autora, subsidiárně redaktora atd., tedy podle zákona na Slovensku platného. Po několika věcných poznámkách r. n. s. dr. Okénfusa dochází ke hlasování o principu naprosté odpovědnosti, který většinou hlasů byl přijat; jenom tři hlasy byly proti. Na to udílí přednosta slovo dru Novotnému, který v delší řeči vyvrací požadavek referentův, aby smírčí roky byly fakultativní, a odůvodňuje to zvláště z praxe tím, že spor bude levnější a že řízení bude značně urychleno. Poněvadž polemika mezi Dr. Solnařem a Dr. Novotným se stále protahovala, dal předseda hlasovati o této otázce. Hlasováno všemi hlasy proti 4 pro obligator-

nost smírčích roků. Po té přichází k přetřesu otázka preklusivnosti lhůt. Dr. Novotný udává několik důvodů proti nim. Předseda dává hlasovati a preklusivnost lhůt přijata všemi hlasy ve znění resoluce. Po debatě byla schválena s nepatrnými modifikacemi jednomyslně tato r e s o l u c e, navržená doc. Dr. Solnařem:

1. *Třetí sjezd československých právníků pokládá změnu platného práva o ochraně cti, jmenovitě proti útokům tisku za žádoucí.*

2. *Hledě k chystané osnově zákona o ochraně cti, jakož i k osnově zákona o tisku, pokud se týkají této otázky, doporučuje sjezd, aby bylo ještě uvažováno zejména o tom, zda by nebylo možné dosáhnouti urychlení řízení:*

a) *konáním smírčích roků před soudcem vyšetřujícím a jich využitím v případě, že se smír nevydaří, k zahájení přípravného řízení aspoň výsledkem obviněného;*

b) *zavedením lhůt pro návrhy a prohlášení stran v možnosti restituce při nezaviněném nedodržení lhůty anebo lhůt nepropadných, ale s přípustností pokuty pro svévoli a odsouzení k náhradě útrat při zaviněném nedodržení lhůty.*

*Při tom předpokládá sjezd, že budou učiněny také v mezích působnosti justiční správy veškeré kroky, aby řízení bylo co nejvíce urychleno.*

3. *Sjezd schvaluje, že osnova o ochraně cti podržuje obecné zásady o odpovědnosti za trestný obsah také pro trestné činy proti cti spáchané obsahem tiskopisu, schvaluje také, že k důkazu pravdy má dostačovati důkaz, že obvinění nebo tvrzení je v p o d s t a t ě pravdivé, je však toho mínění, že se důkazu pravdy dává na úkor uraženého přílišný rozsah, stačí-li, aby obvinění m o h l o býti pokládáno v podstatě za pravdivé.*

4. *Pokud jde o ostatní ustanovení obou uvedených osnov, zdržuje se sjezd posudku, poněvadž tyto osnovy dosud oficiálně neuveřejněné, jsou většinou členů sjezdu neznámy.*

(Olšar, Horák, Mojžíš, Mudrová.)

\* \* \*

*O t á z k a 2. V jakých směrech jest žádoucí reforma porotních soudů?*

Práce podali: Dr. Gejza Okályi a Antonín Kissich.

Jednáno v neděli odpoledne a v pondělí dopoledne.

Hlavní zpravodaj prof. Dr. Jaroslav Kallab ujímá se slova tím, že podává jednak přehled prací, sjezdu k této otázce podaných, jednak přehled připomínek, z nichž uvádí připomínky Dr. Beutla a Dr. Lepšíka. Je velmi charakteristické, že téměř všechny předložené referáty vyslovily se pro z r u š e n í porotního soudnictví, nedbajíce formulace otázky, znějící na r e f o r m u porot, a navrhovaly reformu jen pro případ, že by zrušení nebylo možno dosáhnouti. Obyčejně se tu argumentuje, že porotní soudy se prý neosvědčují, poněvadž podléhají mno-

hem více než soudy složené ze soudců z povolání nahodilým vlivům, a poněvadž porotcové jako neodborníci nejsou s to, aby zjistili pravdu a správně zjištěný děj právně posoudili. Jediné téměř hledisko, s něhož se poroty posuzují, jest tedy, zda jsou s to, zaručiti maximum správnosti rozsudků. Referent podotýká, že jest dalek toho, aby podceňoval význam tohoto hodnocení právní instituce po technické stránce. Než u porot s tímto hlediskem nevystačíme proto, poněvadž instituce porot jakožto právní instituce jest součástí právního řádu, s nímž nutno ji uvést v soulad, nemá-li trpěti jednotná jeho struktura, záruka to stability státu. Posuzujeme-li porotu jakožto právní instituci, nesmíme zapomínati, že její cíl je jen složkou v souboru cílů sledovaných jinými institucemi, a že jednostranné sledování tohoto speciálního cíle by mohlo ohroziti sledování cílů ostatních. Jest toho názoru, že tato stránka problému zůstala v obou referátech nedoceněna. Dr. Okályi sice se letmo zmiňuje o námitce, že přece důsledkem demokratického zřízení také v jiných oborech státní správy spolupůsobící laici, než věc sahá daleko hlouběji, poněvadž otázka účastenství laiků není jen otázkou soudnictví a správy, nýbrž je v míře ještě větší otázkou zákonodárství. A jestliže Dr. Okályi vytýká za hlavní pramen nedostatků porotního soudnictví »nespôsobilost, neschopnost, nespolehlivost, nezodpovědnost porotcov«, nemá pravdu, poněvadž těmito vadami stíženy jsou rovněž jiné sbory, v nichž zúčastněni jsou laici.

Jestliže skutečně porotcové se neosvědčili, dlužno ještě zkoumati, zda vina tkví v jádře instituce porotců, či ve výběru osob, či v konkrétní úpravě instituce. Pokud jde o vlastní smysl instituce soudů porotních, jest míti za to, že nikdo instituci této tak neublížil jako někteří jejich obhájcové. Při tom nesmíme zapomenouti, že myšlenka účastenství laiků při zákonodárství, při správě i soudnictví vykvetla na stromě rousseauovsko-montesquieuovské romantiky. Proti necnostem vládnoucích stavěny etnosti ovládaných. Ten bodrý lid — to je studnice dobra, neboť k němu se utekla spravedlnost, v něm je moudrost kulturou nezkažená, v něm mají oporu dobré mravy. Dnes víme, že to byl krásný sen, neboť květy romantismu, v němž původně halena myšlenka lidovlády, setlely a opadaly. Jestliže Dr. Okályi odmítá pověru, jakoby mužové z lidu byli lépe s to, aby zjistili skutečnosti, než soudce v této činnosti zešedivěší, že přirozeným instinktem lépe vystihnou požadavky spravedlnosti, než soudce učený, jest s ním zcela souhlasiti. Než v těchto romantických příkrasách není jádro instituce porot. V demokracii nežádáme po lidu slepé víry ve výroky vládnoucích jako tam, kde vládne autorita (v teokracii, monarchii, aristokracii), nýbrž chceme jen, aby lid se dal přesvědčiti. Nevěříme již, že by z lidu vycházelo poznání pravdy, dobra, spravedlnosti, ale z důvodů politických chtějíce státní moc v národě kulturně pokročilém postavit na základnu co nejširší, snažíme se o to, abychom pravdu a právo podávali lidu tak, aby ji za pravdu a právo uznal. To zdá se

býti referentovi základní myšlenkou jak zřízení parlamentního, tak účasti laiků ve správě, tak konečně i porotních soudů. Je mnoho definicí demokratismu, z nichž pro nás nejvýstižnější je, že demokracie je dělba práce. Nové cesty hledat, tvořit, mohou ovšem jen odborníci; a výsledky jejich práce byly by ohroženy, kdyby lid, jenž již není slepě oddán autoritám, je nechápal jako věc, jež se děje s jeho souhlasem. Referent dává za pravdu Dr. Okályimu v tom směru, že odmítá stejně jako on domněnku, že by bylo posláním porotních soudů mírniti zákon nebo vykonávati právo milosti; neboť mírniti zákon může jen zákonodárce, vykonávati milost jen hlava státu. Říká se často, že dnešní náš lid není pro poroty zralý. Mezi právními institucemi a vyspělostí národa jest totiž poměr podmíněnosti vzájemné. Vady, jež dnes na porotách zjišťujeme, nejsou jen vadami těchto institucí, nýbrž z velké části důsledkem toho, že jich neumíme ještě využítí. Odstraněním porot bychom těchto hlubších příčin jejich neúspěchů neodstranili, nýbrž jen bychom je zakryli a počínali bychom si jako obchodník, jenž zjistiv ve svých knihách nepořádky ve svém obchodu, by přestal knihy vésti. Na rozdíl od Dr. Okályiho dochází referent k závěru, že instituci porot jest zachovati a upravití tak, aby se jí dosáhlo cíle této instituce: výroky soudní, jimiž ukládají se nejtěžší tresty, neopíratí jen autoritu soudu, nýbrž i o souhlas zástupců lidu.

Dr. Okályi by v případě, že by poroty zůstaly zachovány, dal přednost soudům kmetským před porotami. Nelze s ním ani v tom směru souhlasiti pro vlastní smysl součinnosti laiků při soudnictví. Součinnost neznamená, že by různé složky demokracie měly býti stejně činné. Neboť úkol laiků nastupuje teprve, když práce odborníků je hotova, poněvadž přibíratí laiky již ve stadiu řízení průvodního a za příprav rozhodnutí by znamenalo ztížití práci odborníků aspoň výkladem nutnosti opatření, jež odborníkům jsou jasné, jejichž dosahu však laik v tomto stadiu ještě nerozumí. Laici výsledek práce odborníků buď přijmou nebo zamítnou.

Po tomto vymezení zásadních hledisek, možno přistoupiti k rozboru jednotlivých navrhovaných reforem. Vrchní prokurátor Kissich správně upozorňuje, že hlavním pramenem vad řízení porotního je, že porotci svého výroku neodůvodňují; domnívá se, že by jim bylo možno čeliti jen reformou způsobu dávání otázek. Referent soudí, že okolnost, že porotcové svého výroku neodůvodňují, má důsledky hlubší, totiž je to důsledkem onoho romantického nazírání na porotce, kteří přirozeným citem svým jsou lépe s to naléztí spravedlnost, než soudcové-odborníci, ano i než zákonodárce. Odtud největší nešvar porotního soudnictví, že obhájci, ani i státní zástupci ve svých plaidoyerech neomezují se na rozbor skutečností pro vinu nebo proti ní mluvících, nýbrž snaží se vzbuditi náladu pro obžalovaného nebo proti němu, čerpajíce argumenty často z okolností s činem, o nějž jde, nijak nesouvisejících. Tomu čelí významný

předpis osnovy, totiž § 216, podle něhož »v odůvodnění žalobního spisu mají být uvedeny co nejstručněji jednotlivé skutečnosti, které žaloba tvrdí, a zároveň průvody, jimiž se mají dokázat«. Tím se míní artikulovaná žaloba, již odpovídá podle § 234 stejně artikulovaná odpověď na žalobní spis, v níž mají být uvedeny co nejstručněji jednotlivé rozhodné skutečnosti, které obviněný tvrdí odchylně od žalobního spisu a zároveň průvody, kterými se mají dokázat. Velmi vhodně pak odpadá v hlavním přelíčení čtení odůvodnění obžaloby: v porotním řízení připojí k tomuto výkladu podle § 324 poučení porotců o zákonných znacích trestného činu, který je předmětem žaloby. Tím je možno očekávat, že pozornost porotců se soustředí na skutečnosti během hlavního přelíčení prokazované a nedá se sváděti náladovými výklady stran.

Požadavku, aby porotci svůj výrok odůvodnili, jež pokládá referent za velmi oprávněný, dalo by se tedy vyhovět, kdyby nynější hlasování podle výsledku bylo nahrazeno hlasováním podle důvodů. Něco podobného mají na mysli jak Dr. Okályi, tak vrchní prokurátor Kissich. Referent však nemůže doporučit souhlas ani s Dr. Okályim, aby odpadlo vůbec dávání otázek porotcům, ani s vrchn. prok. Kissichem, aby byly rozlišeny otázky skutkové od právních a otázka právní se porotcům nedávala. Důvody proti jsou dva: především otázek jest třeba, aby porotcové věděli, oč vlastně jde a otázky ty jsou v podstatě osnovou, návrhem soudců-odborníků, jak jest rozhodnouti. Za druhé úloha rozlišiti otázky právní od otázek skutkových je pojmově neřešitelná. Nelze nejdříve zjišťovati, co se stalo, a potom takto zjištěnou skutečnost subsumovati zákonu. Proto neobejdeme se bez otázek porotcům, a to otázek asi tak formulovaných, jak navrhuje osnova, totiž otázek řešících současně otázku skutkovou i právní. Zcela vhodně upozorňuje prokurátor Kissich, že některým nepřístojnostem porotního soudnictví by se dalo čeliti tím, že by obor otázek dodatečných byl rozšířen přes kruh daný § 330 osnovy, pokud jde o okolnost polehčující. Také by vlastní smysl verdiktu jasněji vynikl a po případě i možnost opravných prostředků se rozšířila hojnějším užíváním otázek pomocných (§ 331, dosud kontrolní), jak přesvědčivě ukázal sen. pres. n. s. Herrnritt v článku uveřejněném v přílohách k Časopisu pro právní a státní vědu z r. 1922.

Ustanovení § 336 osnovy, podle něhož porada a hlasování porotců řídí předseda, setkává se se souhlasem jak Dr. Okályiho, tak Kissicha a také referent ji vřele doporučuje. Námitka, jež se činí, že by tu předseda mohl působiti na přesvědčení porotců, zdá se referentovi býti zase dozvukem staré romantiky, jež si představovala nevinného, boдрého muže z lidu a proti němu úskočného úředníka, jenž jako sluha svého pána, ministra spravedlnosti, by se snažil jej svést z přirozené jeho cesty ctnosti. Ve skutečnosti je předsedovi odsouzení neb osvobození obviněného tak lhostejné jako porotcům, a sotva se najde předseda, jemuž by záleželo na správném rozhodnutí věci méně, než porotcům.

Jíti dále a přikázati, jak navrhuje Dr. Okályi, aby porotci za vedení soudce z povolání se na základě spisů předem s věcí obeznámili, považuje referent za zbytečné a nebezpečné. Za zbytečné proto, že věc, o níž jde, podle osnovy vyloží předseda přímo při zahájení hlavního přelíčení, a za nebezpečné proto, že by to znamenalo úplné zkrácení zásady přímosti, v níž vidíme záruku nestrannosti rozhodování. Jak Dr. Okályi tak prok. Kissich zdůrazňují, že mají-li porotci svým úkolům dostáti, jest třeba, aby k tomu měli náležitou kvalifikaci. Má to mnoho do sebe. Méně pak již souhlasí referent s tím názorem Dr. Okályiho, pokud navrhuje, aby instituce zamítání porotců byla jakožto ponižující odstraněna. Lépe by bylo — jak míní referent — uvažovati o tom, aby se zamítání dalo analogicky jako u soudců z povolání. Jest plně souhlasiti s Dr. Okályim i Kissichem pokud se týče toho, aby soud měl právo suspendovati výrok porotců nejen ve prospěch, nýbrž i v neprospěch obžalovaného, jak jest navržen v § 342 osnovy.

Pokud jde o přibírání zástupců porotců k poradě soudu o výměře trestu (§ 339 osnovy) souhlasí rovněž Dr. Okályi i Kissich v podstatě (Dr. Okályi navrhuje tři zástupce) s úpravou osnovy, za níž i referent se přimlouvá, jako za vhodné opatření k tomu, aby porotci nebyli sváděni k tomu, aby při rozhodování o vině dali na sebe působiti pochybnostmi co do výměry trestu. Pokud se týče rozsahu příslušnosti soudů porotních bylo by třeba o otázce této jednati zvláště, poněvadž do rámce tohoto referátu již nespadá. Na konec svého referátu vytyčuje referent resoluci.

Předseda Dr. Miřička děkuje referentovi prof. Dr. Kallabovi za velmi důkladný a obsáhlý referát, zpracovaný se zřetelem k osnově z r. 1929, a zahajuje debatu. Slova se ujímá Dr. Okályi, který žádá, aby byli přibírání inteligentnější porotci — na což klade velkou váhu ze zkušenosti — dále, aby porotcům byly zvýšeny mzdy a aby byl rozmnožen počet členů senátů a konečně důraz klade na přípravu a na veřejné hlasování porotců. Předseda pak čte návrh vrchního prokurátora Kissicha, který naproti Dr. Okályi-mu považuje předběžnou přípravu porotců za velmi nebezpečnou a souhlasí s ním, pokud se týče lepšího výběru porotců a jejich veřejného hlasování. Obhájce Dr. Löwy je pro zachování porot, poněvadž tak jedině možno zachovati spravedlnost; je proti veřejnému hlasování porotců, a proti účasti předsedy při úradě porotců. Prof. Dr. Milota dotknuv se letmo vzniku porot, zabývá se důvody pro a proti porotám, aby na konec své vývody shrnul v tom smyslu, že plně souhlasí s resolucí navrženou referentem. R. r. s. dr. Nusbaum poukazuje na rozpory mezi právem platným v zemích historických a na Slovensku a přimlouvá se rovněž za to, aby resoluce referentem navržená byla v plném znění přijata. V. r. Zelinka přetřásá otázku, aby se uvažovalo o tom, co znamenala porota v době, kdy byla zřízena a co znamená dnes. Je pro poroty a proti účasti předsedy u porady. A když vznáší věcné a stylistické námitky proti osnově, přerušuje jej předseda upozorněním, že na opravy zákonných textů není času. Dr. Drbohlav je pro poroty. Resumé předsedovo pokládá za nejdůležitější část celého porotního jednání a přimlouvá se za to, aby jako dosud bylo zachováno. Poukazuje na nutnost úpravy hlasování, aby nenastal omyl, jak ten

který porotce hlasoval, zvláště hlasuje-li se na Slovensku pomocí ku-  
liček. Zást. gen. prok. Břečka je pro poroty a pro znění resoluce  
s tou nepatrnou výjimkou, že po svých praktických zkušenostech jak  
v pravu slov. a českém je nutno umožniti kontrolu verdiktů porotních,  
což je možno v opravném řízení. Lze toho docíliti rozlišením mezi  
otázkami skutkovými a právními. Major just. služby Dr. Lepšík  
namítá, že reformy nepostačí a že poroty budou předmětem výtek na  
dále. Praví, aby skutkové otázky posuzovali odborníci a tím pak pů-  
sobili na laiky. Zást. genr. prok. Rudka j je pro poroty a resoluci.  
Je proti veřejnému hlasování porotců a proti názorům Dr. Okályi-ho,  
pokud se týče, že porotcové jsou neschopni. Chyby jsou na straně  
nejen porotců, nýbrž i státních zástupců a soudců. Dr. Kalczyński  
z Warszawy poukazuje, že tytéž bolesti s reformou porot má i Polsko;  
rozněž v Polsku dostala se na přetřes otázka zrušení soudů porotních;  
jest pro resumé předsedovo. Dr. Okályi znovu odůvodňuje své stanovisko  
proti porotám. Konečně hlásí se ke slovu prof. Dr. Kallaba vyvrací  
námitky jednotlivých řečníků, kteří buď byli proti porotám anebo pro  
jejich zachování, avšak s takovými modifikacemi, které nejsou v sou-  
ladu s osnovou, a podaří se mu dosáhnouti toho, že předseda dává  
ihned hlasovati pro původní znění resoluce referentem navržené. Hla-  
sování vyznívá velkou většinou hlasů (7 hlasů proti) pro původní návrh  
referentův a resoluce přijata v tomto znění:

*Pomíjeje otázku ústavou rozřešenou, má-li porotní soud-  
nictví býti zachováno či odstraněno, schvaluje třetí sjezd česko-  
slovenských právníků reformy porotních soudů, jak navrženy  
jsou v osnově trestního řádu z r. 1929, a přimlouvá se za to, aby  
byly vzaty za základ parlamentního jednání.*

(Olšar, Horák, Mojžíš, Mudrová.)

\* \*

\*

*O t á z k a 3. Jak by mělo býti upraveno trestní soudnictví  
nad mládeží?*

Práci podal: Dr. Karel Drbohlav.

Jednáno v pondělí dopoledne.

O práci došlé k této otázce referuje univ. prof. Dr. Albert  
M i l o t a, který hned v úvodu vytyčuje, že máme-li se zabývati  
úpravou soudnictví nad mládeží, nemůžeme se tu obmeziti jen  
na úpravu formální, nýbrž musíme se také zabývati předpisy  
materiálními, jež zvláště pokud se týče trestání mládeže, jest  
normovati odchýlně od trestání osob dospělých. V celku jest  
kriminalita mládeže nebezpečnější než kriminalita dospělých,  
poněvadž mladistvý mnohem snázeji setrvá na této zločinné  
dráze. A jestliže referent praví, že trest jest zde prostředkem  
neúčinným, nebezpečným a nevhodným a že jej nutno nahradit  
prostředkem výchovným, liší se tím v podstatě od Dr. Drbohla-  
va, který žádá, resp. setrvává při ideji trestu odplatného. Re-  
ferent sleduje jediný cíl: nápravu a záchranu mladistvého.  
A právě potřeba napravovat mladistvého vede k odchýlkám  
od normální trestnosti. Probíráje hranici věkovou u mladistvých,  
naznačuje, že mezi věk trestní odpovědnosti a neodpovědnosti  
se vkládá věk pochybné trestní odpovědnosti. Hranice věková  
v čs. osnově je 14 let; dospívá-li Dr. Drbohlav k požadavku,

aby při těžkých trestných činech, na které je v obecných trestních zákonech stanoven trest smrti, nebo trest ztráty svobody nejméně 5 let, rozšířena byla trestní odpovědnost na mladistvé od dokonání 12. roku do roku čtrnáctého, jsou-li tak vyvinutí a mají-li takovou duševní schopnost, že rozpoznávají bezprávnost spáchaného svého činu a mohli i dle tohoto rozpoznání vůli svou řídit, nelze s ním v tomto směru referentovi souhlasiti, leda, že by ničeho nenamítal proti výchově ve výchovně. Čs. osnova nazývá trestný čin mladistvým spáchaný *p r o v i n ě n í m*. Poukazuje na normování této otázky v cizím zákonodárství, zvláště na půdě belgické. V Belgii kriminalita mládeže do r. 1912 stále stoupala. Po tomto roce však zaznamenává tendenci klesající, jak je vidno z těchto cifer: 1913 (17.717), 1920 (16.597), 1924 (12.965), 1925 (10.584). Dotknuv se instituce podmíněného odscuzení a propuštění na zkoušku (tedy opatření výchovného), za něž se také přimlouvá Dr. Drbohlav a referent s ním souhlasí, přechází k stanovení rozdílů mezi dvěma výchovnými prostředky: ochranným dozorem a ochrannou výchovou. Referent přimlouvá se za zvlášť kvalifikované soudce, kteří by vykonávali pravomoc nad mladistvými; téhož názoru je i Dr. Drbohlav a také čs. osnova stojí na na tomto stanovisku.

Po skončení referátu a vytýčení resoluce prof. Dr. Milotou, udílí předseda slovo jednateři Dr. Pinterovi, aby přečetl přípomínky doc. dr. Jarmily Veselé k práci Dr. Drbohlava; předseda omlouvá nepřítomnost Dr. Veselé jejím onemocněním. Dr. Veselá ve svém referátu omezuje se pouze na sporné body, v nichž nesouhlasí s dr. Drbohlavem, poukazujíc při tom rozpor názorů Dr. Drbohlava s osnovou, zvláště pokud se týče hranice věkové. Pokud se týče otázky trestu souhlasí Dr. Drbohlav v zásadě s osnovou. Poslední část svého referátu věnuje Dr. Veselá otázce odnětí určitých výhod, jako her a zábav mladistvým a dále otázce propuštění na zkoušku, a pomocnictví při soudnictví mládeže. Po přednesení referátu konstatuje jak prof. Dr. Milota, tak Dr. Drbohlav, že jejich referáty se v hlavních zásadách zcela shodují a stejně i referát doc. Dr. Veselé, ač jí dr. Milota vytýká, že se odvolává k osnově z r. 1929 a nikoliv na osnovu vládní, předloženou poslanecké sněmovně k tisku. Konec debaty je věnován proslovu profesora varšavské university Dr. Stanislava Rappaporta, který se několika slovy zmínil o polské osnově, velmi podobné naší, poukávav na to, že již od 7. prosince 1921 leží v polském ministerstvu spravedlnosti návrh polské osnovy mládeže a ač uplynulo od této doby již téměř 10 let, nebyl učiněn ani krok vpřed, zdůraznil ještě, že praktické provádění podobných reforem záleží zvláště na finanční stránce. Předseda Dr. Miřička konstatuje shodu názorů jak hlavního zpravodaje, tak obou spolureferentů a dává hlasovati o resoluci navržené hlavním zpravodajem, jež byla jednomyslně přijata v tomto znění:

1. *Sjezd uznává naléhavou potřebu kodifikace a unifikace trestního soudnictví nad mládeží a vítá, že vláda konečně předkládá Národnímu shromáždění příslušný návrh zákona.*

2. *Sjezd souhlasí v celku s touto zákonnou osnovou a zejména s jejím zásadním stanoviskem, že ustanovení trestního práva hmotného i procesního musí býti, pokud jde o osoby mla-*

*distvé zmeněny tak, aby byly vhodným prostředkem k dosažení polepšení mladistvého provinilce a k jeho mravní a sociální záchraně.*

3. Sjezd vyslovuje však přání, aby v připravovaném zákoně byly uplatněny tyto jeho požadavky:

a) Soudce nebudiž nucen, aby, uzná-li obviněného vinným, uložil mu trest, nýbrž bude mu dáno na vůli, je-li to na prospěch nápravy mladistvého, aby nařídil místo trestu vhodné výchovné opatření;

b) při delších trestech na svobodě budiž připuštěno, aby soudce stanovil nejnižší a nejvyšší hranici trestu a aby trest v těchto hranicích byl vykonáván tak dlouho, až se dosáhne výchovného účelu trestu.

(Olšar, Horák, Mojžíš, Mudrová, Vančura.)

## Sekcia V. pre právo verejné.

**Predseda:** Dr. Jiří Hoetzel, prof. práv. fak. univ. Karlovy v Prahe; **I. miestopredseda:** Dr. František Weyr, prof. univ. Masarykovy v Brně; **II. miestopredseda:** Dr. Josef Kállay, verejný notár v Bratislave; **III. miestopredseda:** Dr. Karel Laštovka, prof. práv. fak. univ. Komenského v Bratislave; **IV. miestopredseda:** Dr. Alojz Štůla, I. nám. primátora hl. m. Prahy; **jednatel:** Dr. Otakar Liška, vrch. kom. pol. spr. v Bratislave. Jednatel'a zastupoval behom celého zasadania Dr. Juraj Kazár, koncipista pol. správy v Bratislave.

### O t á z k a 1. Vadné správne akty.

Prácu podal: Dr. Ervin Hexner.

**P r e d s e d a j ú c i** univ. prof. Dr. J. H o e t z e l zahájil jednanie o 16. hod. Po uvítacích slovách vyzdvihnul hlavné momenty problému vadných správnych aktov. Ich riešenie však prenechal referentovi Dr. E. Hexnerovi, ktorý jediný podal na túto otázku písomnú prácu.

**R e f e r e n t** Dr. E. H e x n e r shrňuje — po odkaze na svoju obsiahlu prácu písomnú — v stručnosti hlavné thezy, ku ktorým dospel. V nauke o vadných správnych aktoch vidí pathologiu správneho aktu, ktorej najdôležitejším prameňom sú nálezy najv. s. súdu. Vylučuje riešenie rôznych podružnejších otázok, ktoré sa pri určovaní príčin vadnosti naskytujú a omedzuje sa na definovanie pojmu »vadnosti« pojmu »správny akt«. Vadné správne akty sú mu pojmom relatívnym v tom smysle, že predpokladajú správne akty nevadné. Hranice medzi vadnými a nevadnými aktmi správny sa rozplývajú, nakoľko právny poriadok neobsahuje žiadnej generelnej definície vadnosti, ničmenej treba dľa referenta vadnosť merať iba na merítku pozitívneho práva. Po nástine tradicionelného rozdelenia vadných správnych aktov podľa rôznych kriterii vyzdvihuje referent svoje rozdelenie. Charakteristikou správnych aktov vôbec (teda aj neexistentných) vidí v tom, že všetky vystupujú